

Pedagogisch beleidsplan Gastouderbureau TiB

Doelstelling pedagogisch beleid

Visie

Uitgangspunten

Groepsgrootte

Plaatsingsbeleid

Thuis voelen

Ontwikkeling stimuleren

-motorische ontwikkeling

-sociaal-emotionele ontwikkeling

-creativiteits ontwikkeling

-cognitieve ontwikkeling

-ontwikkeling van identiteit

Normen en Waarden

Verzorging/Veiligheid/Hygiëne

Wat betekenen deze uitgangspunten in de praktijk

GKO-koppel

Gastouderbureau TiB

Doelstelling pedagogisch beleid

Het kind een veilige en geborgen omgeving te kunnen bieden die bijdraagt aan een goede ontwikkeling van het kind:

- Ontwikkelen zelfvertrouwen
- Ontdekken en benutten van mogelijkheden en talenten
- Zelfstandig nemen van beslissingen en de consequenties daarvan leren te overzien
- Leren communiceren en samenwerken
- Ontwikkelen respect voor mens, dier en natuur

Voorwaarde is een continue afstemming tussen TiB/gastouder/ouders.

Visie

Relatie tussen gastouder en het kind:

- moet er een zijn van warmte, vertrouwen en veiligheid maar ook het stellen van uitdagingen waardoor zelfvertrouwen en zelfstandigheid wordt verkregen
- waardering en respect tonen maar ook duidelijke grenzen stellen
- ruimte geven zodat het kind zich zelf kan ontwikkelen maar ook de ontwikkeling van het kind stimuleren

Deze visie over opvoeding is de basis voor het pedagogisch plan en elke gastouder geeft hier op eigen wijze invulling aan.

Kinderen ontwikkelen zich door aangeboren aanleg maar ook door de omgeving. Gastouders vormen een belangrijk deel van de omgevingsontwikkeling. Daarom is het belangrijk dat het kind bij de gastouder in een veilige en vertrouwde omgeving wordt opgevangen. Gastouderbureau TiB wil de voorwaarden scheppen om deze situatie te kunnen bewerkstelligen.

Uitgangspunten

- **Groepsgrootte**

- Er mogen maximaal zes kinderen inclusief eigen kinderen tot 10 jaar aanwezig zijn. De gastouder mag maximaal vijf kinderen onder de 4 jaar (inclusief eigen kinderen) opvangen. Er mogen maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar tegelijk aanwezig zijn waarvan maximaal 2 kinderen onder de 1 jaar (dit is inclusief eigen kinderen).
- Bij meer dan drie kinderen tegelijk moet de gastouder een achterwacht hebben. De achterwacht is binnen 15 minuten aanwezig bij calamiteiten.

- **Plaatsingsbeleid**

Er vindt een uitvoerig intakegesprek plaats. Indien ouder een passende gastouder heeft gevonden, zal er een proefperiode van 6 weken ingaan waarbij beide partijen kunnen wennen.

- **Omgevingsfactoren (opvangadres)**

- Het huis en de eventuele tuin van de gastouder zijn veilig en hygiënisch.
- In huis is voldoende ruimte om te spelen, te eten en te slapen (uitgangspunt minimaal 3m²-4m² per kind en kinderen tot 1,5 jaar een aparte slaapruijnte).
- Er is gelegenheid om veilig buiten te spelen (uitgangspunt minimaal 3m² per kind).
- De huisdieren lijken volledig te vertrouwen, de gastouder laat kinderen nooit alleen met de huisdieren.
- In het huis van de gastouder wordt niet gerookt.
- In het huis van de gastouder is op elke verdieping een rookmelder aanwezig.

- **Thuis voelen**

Dit begint al bij het plaatsingsbeleid en de proefperiode. Het kind moet zich welkom voelen bij de gastouder. In de loop der tijd zal de gastouder het kind goed leren kennen en in staat zijn om signalen van een kind te herkennen en hier op in te kunnen spelen.

- **Ontwikkeling stimuleren**

1. Motorische ontwikkeling; afhankelijk van wat het kind aan kan, zal de gastouder het kind stimuleren om zich lichamelijk te ontwikkelen. Dit kan door de mogelijkheid te geven om te klimmen en te klauteren maar ook door speelgoed aan te bieden dat bij het niveau van het kind past.

FUNCTIEONTWIKKELING KENT ONEINDIG VEEL VARIATIES EN VERSCHILT PER KIND!

Leeftijd 0-4 jaar:

In de eerste weken van een baby treden spontane en reactieve bewegingen op, er is nog geen sprake van bewuste of planmatige activiteit. Daarna volgt een spectaculaire ontwikkeling van lachen, teuten, rollen, zitten, etc.

In deze eerste jaren wordt de wereld vooral via zintuigen ontdekt. Waarneming door tast, zicht en gehoor gaat samen met ontwikkeling van de motoriek. Door alles te betasten en in zijn mond te stoppen ontdekt het kind verschillen tussen hard en zacht, warm en koud en zoet en bitter. Een kind leert hierbij letterlijk door vallen en opstaan. Als de volwassene even wacht met reageren zal een kind na een val dikwijls zonder huilen opstaan en verder doorgaan waarmee het bezig was.

Het kind ondersteunen in het zindelijk worden gebeurt in overleg met de ouder. Het initiatief om ermee te beginnen kan van de ouder of van de gastouder uitgaan. Als besloten wordt om ermee te beginnen, is het raadzaam dat zowel thuis als bij de gastouder dezelfde aanpak gehanteerd wordt.

Leeftijd 5–13 jaar:

Door motivatie en stimulatie ontwikkelt een kind zich vlotter. Naarmate het kind ouder wordt is er meer invloed van buitenaf nodig om nieuwe functies te ontwikkelen: functies als fietsen, schaatsen, fluiten, schrijven, etc. Het kind ontdekt en onderzoekt ook zijn eigen lichaam en kan het fijn vinden bloot te spelen en te zwemmen zonder schaamte en taboes. Ouders en gastouders hebben hierin eigen grenzen wat zij wel en niet toelaatbaar vinden. Het is raadzaam hierover te overleggen met elkaar.

2. Sociaal-emotionele ontwikkeling; ook bij de gastouder zal het kind leren hoe het is om met andere mensen om te gaan. Het kind zal leren wat de uitwerking van zijn/haar gedrag is bij de gastouder en andere kinderen.

Leeftijd 0-4 jaar

Per leeftijdsfase volgen hieronder kenmerken van de sociaal-emotionele ontwikkeling:

< 0-5 maanden: de autistisch-symbiotische fase

Het kind is puur op zichzelf en maakt nog geen onderscheid tussen zichzelf en de buitenwereld. Aanwezigheid van moeder (voeding, warmte, gezicht, stem) betekent dat het kind zich prettig voelt.

< 5-10 maanden: de differentiatiefase

Het kind ziet steeds meer het verschil tussen vertrouwde gezichten en vreemden. De bekende eenkennigheid is vaak het meest zichtbare gevolg. In deze fase krijgen andere vaste verzorgers naast de moeder een belangrijke rol.

< 10-18 maanden: de oefeningsfase

Het kind gebruikt, bij de oefening de wereld te ontdekken, vaak een knuffel e.d. als hulpmiddelen om de angst voor de scheiding met het bekende te verzachten.

< 18-22 maanden: de toenaderingsfase

Het kind begint te begrijpen dat het los van de moeder bestaat. In deze fase klampt het kind zich vaak weer vast aan de ouders. Deze periode van afhankelijkheid duurt echter niet lang, doordat de spraak zich ontwikkelt wat een nieuw hulpmiddel is om de wereld te verkennen.

< 2-3 jaar: bevestiging van de individuatie

Motorisch is het kind beter in staat om zich vrij te bewegen en letterlijk afstand te nemen.

Het kind leert NEE zeggen.

< 3-4 jaar

De eerder ingezette lijn naar zelfstandigheid zet zich door. Het kind begint andere kinderen na te doen. Ook leert het kind te spelen met andere kinderen.

Leeftijd 5-13 jaar:

Bij de gastouder krijgt het kind de ruimte om gevoelens en emoties van uiteenlopende aard te ervaren en te uiten. Een jong kind ontdekt dat het een eigen wil heeft en dat hij

zijn omgeving kan beïnvloeden. Het is belangrijk dat de wil van het kind niet gebroken wordt; het kind geeft met zijn wil immers richting aan zijn leven. Gedurende de koppigheidsfase vraagt dit veel geduld en tact van de gastouder. Het kind moet nog leren dat het niet alles mag doen wat het wil. Door met kinderen te praten over hun eigen gevoelens (en die van anderen) wordt bij hen het vermogen zich in anderen te kunnen plaatsen vergroot.

Signaalfunctie van de gastouder

Mocht de gastouder ten aanzien van het gastkind van mening zijn dat er op een bepaald gebied in de ontwikkeling iets opvalt of dat er een achterstand is, dan bespreekt zij dit op zorgvuldige wijze met de ouders. Het kan zijn dat de ouders de zorg niet delen of er niet voor open staan. Indien de gastouder zich zorgen blijft maken, dan kan zij dit bespreken met het gastouderbureau. De gastouder kan tevens een signaalfunctie hebben bij een vermoeden van verwaarlozing of misbruik van het gastkind in de eigen omgeving. Het gastouderbureau heeft een protocol kindermishandeling. Deze is te vinden op www.gobtib.nl.

3. Creativiteits ontwikkeling; het kind stimuleren in creativiteit en fantasie. Vaak hebben kinderen voldoende aan eenvoudige materialen. Zo kan een baby zich vaak uitstekend vermaken met bv een plastic bakje en peuters met bv een paar oude damesschoenen om een verkleedfeestje te maken.
4. Cognitieve/Verstandelijke ontwikkeling; door communicatie tussen de gastouder en het kind wordt het kind gestimuleerd in taal en denken.

Leeftijd 0-4 jaar:

Het verstandelijk inzicht van het kind wordt vergroot door veel met het kind te praten over wat het ziet en meemaakt. Bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan begrippen zoals groot en klein, hoog en laag, gister en morgen en het leren van onderscheiden van kleuren.

Leeftijd 5-13 jaar:

De ontwikkeling van het geweten hangt samen met het begripsvermogen van een kind; leren begrijpen wat 'nee' betekent, leren dat een verbod ook geldt als het kind zich alleen in de kamer bevindt. Deze ontwikkeling voltrekt zich niet in een logische volgorde. De impuls van het kind om aan een knopje te komen, terwijl hij weet dat het niet mag kan opeens zoveel sterker zijn dan een herinnering aan het verbod. De taalontwikkeling wordt vooral aangemoedigd doordat de gastouder zelf goed Nederlands spreekt en zich niet bedient van grove taal. Een kind dat leert praten kan tegelijkertijd positief gewaardeerd en in zijn taalontwikkeling gestimuleerd worden door goed te herhalen wat een kind zegt.

5. Ontwikkeling van identiteit, zelfvertrouwen en zelfredzaamheid; positief benaderen van het kind, prijzen van het kind, kleine klusjes te laten doen.

• **Normen en Waarden**

Bij een gastgezin hoeven niet dezelfde normen en waarden te gelden als bij het vraaggezin. Belangrijk is om de verschillen bespreekbaar te maken en afspraken te maken hoe daar in het gastgezin mee om wordt gegaan. Uitgangspunt is respect te hebben voor elkaar.

• Verzorging/Veiligheid/Hygiëne

Met betrekking tot verzorging en hygiëne is het belangrijk dat onderstaande zaken goed afgestemd worden tussen ouder en gastouder:

- Voeding
- Hygiëne zoals handen wassen, tanden poetsen
- Slapen
- Zindelijkheid

Wat de veiligheid betreft is het belangrijk dat er bij de gastouder geen extra risico is op ongelukken zijn of dat er maatregelen voor getroffen zijn.

Zowel de veiligheid als de gezondheid wordt jaarlijks geïnterviewd bij alle gastouders door middel van een risico-inventarisatie. Hierbij worden de methode ontwikkeld door Stichting Consument en Veiligheid en het Landelijk Centrum voor Hygiëne en Veiligheid als uitgangspunt gebruikt. Deze inventarisatie kan door de ouders worden ingezien.

Wat betekenen deze uitgangspunten in de praktijk?

Wat kunt u als ouder van de gastouder verwachten hoe er met uw kind wordt omgegaan. Voor de gastouder is het belangrijk om dit onderdeel goed eigen te maken omdat dit de vertaling van het beleidsplan is hoe er daadwerkelijk met de kinderen wordt omgegaan.

Kinderen van 0-2 jaar

Van de gastouder verwachten wij dat zij in deze leeftijdsfase:

- Met aandacht zorg verlenen aan het kind: verschoneren, voeding
- Het kind voldoende rust en regelmaat bieden
- Contact maken met het kind: knuffelen, troosten en verzorgen
- Samen met het kind spelen
- Gevarieerd en veiligheids speelgoed aanbieden
- Met het kind communiceren
- Een veilige ruimte creëert tijdens slapen, eten en spelen
- Het kind begeleiden bij de ontwikkeling; als het kind aan een ontwikkelingsstapje toe is, het kind stimuleren en helpen
- Aandacht hebben voor de grove motoriek; het kind de ruimte geven om te kunnen bewegen, grijpen, rollen, tiggieren, kruipen en lopen
- Het kind positief stimuleren

Kinderen van 2-4 jaar

Van de gastouder verwachten wij dat zij in deze leeftijdsfase

- Het kind verzorgen en beschermen
- Erop toezien dat het kind voldoende rust krijgt
- Activiteiten binnen en buiten organiseren die de motoriek bevorderen: klimmen, klauteren, fietsen, lopen
- Het gebruik van taal stimuleren; voorlezen, dingen benoemen, liedjes leren
- Het kind de ruimte geven om zelfstandig handelingen te verrichten: bv zelf brood smeren, meehelpen tafel dekken, aankleden
- Het kind begeleiden bij de ontwikkeling

- Het kind positief stimuleren
- Het kind hulp bieden tijdens zindelijkheidstraining
- Het kind in contact brengen met andere kinderen
- Consequent zijn in het benaderen van het kind

Kinderen van 4-8 jaar

Van de gastouder verwachten wij dat zij in deze leeftijdsfase

- Het kind stimuleren steeds zelfstandiger te worden
- Hulp en ondersteuning bieden met deze zelfredzaamheid
- Activiteiten binnen en buiten organiseren die de motoriek bevorderen, zowel de grove als de fijne motoriek
- Actief het gebruik van taal stimuleren: voorlezen, laten lezen, praten, vragen stellen
- Het kind bewegingsvrijheid geven
- Het kind samen met andere kinderen laat spelen
- Duidelijke grenzen stellen en afspraken maken
- Het kind positief belonen
- Het kind succeservaringen laten opdoen
- Het kind een gevarieerd speelgoed aanbod geven

Kinderen van 8-12 jaar

Van de gastouder verwachten wij dat zij in deze leeftijdsfase

- Het kind ondersteunen in het vergroten van de zelfredzaamheid
- Hulp, ondersteuning en begeleiding bieden
- Samen activiteiten ondernemen die motorisch en cognitief uitdagend zijn
- Sociale betrokkenheid en vaardigheden bevorderen
- Duidelijke afspraken maken en deze consequent hanteren
- Taal blijven stimuleren
- Het kind stimuleren om buiten te spelen met andere kinderen
- Het kind het gevoel geven competent en succesvol te zijn

Aanvullende kwaliteitscriteria voor de gastouder zijn:

- Voor kinderen tot 1,5 jaar is een aparte, afgescheiden slaapruijnte verplicht. Denk ook aan het ventileren van de slaapkamer
- Schoolkinderen spelen of knutselen graag aan een tafel. Maak een eettafel vrij zodat er meerdere kinderen tegelijk aan kunnen spelen
- Ga elke dag even met het kind naar buiten. Dit geeft een kind bewegingsvrijheid, de kans om weerstand op te bouwen en om energie kwijt te raken. Buiten spelen hebben ze nodig om te ervaren dat ze deel uitmaken van de maatschappij.

- **Het GKO-koppel**

Doel is om binnen het GKO-koppel (gastouder-kind- ouder) een goede samenwerking te bewerkstelligen. De basis hiervoor is:

- Respect voor elkaar
- Duidelijke afspraken maken; van te voren maar ook tussentijds zorgen dat er afgestemd wordt. Onderdeel van deze afstemming is ook een kleine gastendagboek. Dit dagboek krijgt elke ouder voor elk kind uitgereikt bij plaatsing. De gastouder kan hier ervaringen, vragen etc in opschrijven

- Open en eerlijk zijn; als er zaken niet goed verlopen, bespreekbaar maken desnoods met hulp van TiB
 - Jaarlijkse evaluatie tussen GKO-koppel en TiB.
- **Gastouderbureau TiB**
Het zorgdragen voor een zo optimaal mogelijke bemiddeling waarbij zowel de vraagouders, het kind en de gastouders bediend worden -> Thuis in Balans.

Samen zorgen, flexibel en vertrouwd

Dit geldt voor het gehele traject van inschrijving, bemiddeling en voortgang. TiB wil een betrouwbare instantie zijn waar het alle partijen goed advies en ondersteuning kunnen krijgen.

Standaard worden er richting de gastouders en ouders onderstaande zaken gecommuniceerd hetzij op papier hetzij op de website:

- Werkwijze/Richtlijnen
- Pedagogisch beleidsplan
- Protocol Kindermishandeling
- Handboek voor gastouders
- Klachtenreglement
- Nieuws en wijzigingen in wetgeving, werkwijze
- Informatie over oudercommissie
- Risico-inventarisatie

Verder heeft TiB een ongevallenverzekering en aansprakelijkheidsverzekering voor gastouders afgesloten voor omstandigheden die eventueel niet gedekt worden door de eigen verzekering.

Tenslotte staat TiB de gastouders en ouders graag te woord over allerlei vragen op het gebied van opvang.